

Prosjekt Saltens Flora – kartlegging av floraen i Sørfold og Hamarøy 2012

Trond Skoglund, Meløysjøen, 8157 Meløy – e-post: trskoglu@online.no

31. desember 2012

Innledning

Prosjekt Saltens Flora har gjennom en årrekke arrangert årlige registreringssamlinger i en av de ti prosjektkommunene. Skoglund & Nettelbladt (2009) har beskrevet aktiviteten i prosjektet i årene 2003-2007. Artikkelen kan lastes ned som pdf-fil på internettadressen <http://www.saltenflora.no/artikler/>. Her finnes også andre artikler om aktiviteten i prosjektet og om plantefunn i Salten.

I 2012 ble registreringssamlinga lagt til Mørsvik skole i Mørsvikbotn i perioden 18-22. juli. I alt 15 personer deltok, se tabell 1.

Tabell 1. Deltakere på Prosjekt Saltens Floras samling i Mørsvikbotn 18-22. juli 2012.			
Amundsen, Cathrine	Tromsø	Kristensen, Per-Martin	Saura
Balk, Gerard	Bodø	Norum, Lars	Bodø
Bing, Ted	Storå	Nyaas, Birgit	Misvær
Brattland, Eli Synøve	Halsa	Olsen, Aud Borgsø	Bodø
Breivik, Åse Bøilestad	Inndyr	Skoglund, Trond	Meløy
Brun, Knut	Rognan	Strand, Kjartan	Straumen
Evjenth, Lars Kristian	Straumen	Østerkløft, Bernt-Gunnar	Bodø
Isachsen, Anne Marit	Bodø		

Formålet med samlinga var å registrere plantelivet i en del utvalgte områder fra Kråkmo-fjellet i nord til Aspfjorden i sør, hvor det fantes en del atlasruter som var lite undersøkt.

Deltakerne ble delt inn i tre grupper, som hver fikk tildelt områder som skulle kartlegges.

<u>Gruppe 1:</u>	<u>Gruppe 2:</u>	<u>Gruppe 3:</u>
Åse	Bernt-Gunnar	Trond
Aud	Anne Marit	Knut
Eli	Lars N	Ted
Kjartan	Per-Martin	Cathrine
Birgit	Gerard	
Lars E		

Deltakerne møttes på Mørsvik skole om kvelden onsdag 18. juli for en felles gjennomgang av opplegget for årets samling. Selve feltarbeidet startet torsdag morgen.

Litt om kartlagte områder og observerte arter

Torsdag 19. juli

Første feltdag kjørte alle gruppene til Gjerdalen, et lite dalføre som strekker seg fra nordsida av Kobbvatnet og om lag 14 km nordøstover mot Livsselia og Reinoksskaret under den bratte vestveggen av det 1305 meter høye Kirkfjellet. Berggrunnen i dalføret og fjellsidene rundt består hovedsakelig av granittisk gneis. Vi forventet derfor ikke at floraen skulle by på noen stor artsrikdom. Men dalføret bød på seks lett tilgjengelige atlasruter, hvor plantelivet ifølge artsobservasjoner.no var svært dårlig kartlagt.

Gruppe 1 brukte dagen i atlasrute 1501108 (jf. rutenummerering i artsobservasjoner.no), på strekningen mellom Soldatmoen i vest til Raukforsen i øst. Gruppa registrerte 125 ulike arter i ruta, blant disse høyfjellskarse (*Cardamine bellidifolia*) og reinfrytle (*Luzula wahlenbergii*), som begge ble funnet i elvegrusen ved Gjerdalselva.

Gruppe 2 parkerte ved brua over Stillelva øverst i dalen og fulgte nordsida av elva til fots om lag 2 km til de var inne i atlasrute 1502110. Her ble deler av Livsselia opp til ei hytte på om lag 500 meters høyde undersøkt, med 95 registrerte planter som resultat, her i blant breimyrull (*Eriophorum latifolium*) og fjellpiggnopp (*Sparganium hyperboreum*). Gruppa gjorde også registreringer i naborutene 1502109 og 1501109.

Ted Bing, Knut Brun og Cathrine Amundsen ved Jierddajávrrre. Sommeren kom seint i fjellet i 2012, noe plantelivet ved Jierddajávrrre bar preg av. Foto: Trond Skoglund 19.07.2012.

Gruppe 3 startet dagen i atlasrute 1501109, hvor et område nord for Tjønna og et område på nordsida av utløpet fra Gjerdalsvatnet ble undersøkt. I alt registrerte gruppe 2 og 3 120 arter i rute 1501109, herav nevnes kranskonvall (*Polygonatum verticillatum*), mjuk kråkefot (*Lycopodium clavatum*) og bråtestarr (*Carex pilulifera*). Senere på dagen kjørte gruppa til Reinoksskaret og rute 1501110, hvor det først ble en botanisk stopp ved veien like nord for Stillelva. Deretter ble fjellområdet mellom anleggsveien og nordsida av vatnet Jierddajávrru undersøkt. 78 arter ble notert i rute 1501110.

Aud Borgsø Olsen, Eli Brattland, Kjartan Strand og Birgit Lyngstad Nyaas gransker og presser plantebelegg på Mørsvik skole. Foto: Trond Skoglund 19.07.2012.

Fredag 20. juli

Denne dagen la alle tre grupper feltarbeidet til nordsida av Leirfjorden, som til forskjell fra Gjerdalen har en langt mer spennende geologi. De dominerende bergartene er glimmergneis og glimmerskifer, men flere steder langs fjorden er det betydelige felt med kalkspatmarmor. Og sørvendte, bratte fjordsider med kalk byr gjerne på spennende plantefunn.

Gruppe 2 besøkte atlasrute 1498104, om lag 9 km sørvest for Bonåsjøen. Her ble et område nordvest for FV612 ved Naudelva og Vakkerlivatnet undersøkt. Gruppa fant i alt 206 arter, blant disse nevnes bleiksøte (*Gentianella aurea*), bergskrinneblom (*Arabis hirsuta*), krattfiol (*Viola mirabilis*) og lodnebregne (*Woodsia ilvensis*).

Gruppe 3 brukte dagen lenger inn i fjorden, i atlasrute 1499106. Her ble flere lokaliteter langs FV613 mellom Ørnes og Leirfjordgården undersøkt. Senere gikk turen til Bonåsjøen og flere steder oppover Bonådalen. I alt ble det registrert 212 ulike plantearter, blant disse

bergmjølke (*Epilobium collinum*), engsmelle (*Silene vulgaris*), maiblom (*Maianthemum bifolium*) og brunrot (*Scrophularia nodosa*).

Gruppe 1 undersøkte flere lokaliteter i atlasrute 1499107 innerst i Leirfjorden; Ørnes, Elvkroken og Kobbhammeren. Gruppen noterte i alt 193 arter i ruta, her i blant brønnkarse (*Rorippa palustris*), finnmarkssiv (*Juncus arcticus*), vill-løk (*Allium oleraceum*), skjoldbærer (*Scutellaria galericulata*) og tårnurt (*Turritis glabra*).

Engsmelle (*Silene vulgaris*) i veiskrent på Engan. Foto: Trond Skoglund 20.07.2012.

Lørdag 21. juli

Lørdag la gruppe 1 feltarbeidet til Mørsvikområdet, mens gruppe 2 og 3 undersøkte henholdsvis sør- og nordsida av Kobbvatnet.

Gruppe 1 startet dagen på Mørsvikneset, helt i det sørøstre hjørnet av atlasrute 1502106, hvor 126 arter ble observert. Av disse nevnes her meldestokk (*Chenopodium album*) og engrapp (*Poa pratensis* ssp. *pratensis*). Deretter gikk turen til naboruta 1502107 i øst, hvor gruppa besøkte flere lokaliteter ved Mørsvikbukta, nordsida av Mørsvikvatnet og sørsida av Kråkmofjellet, der E6 krysser Kjerringelva. I alt ble det notert 184 arter i ruta, herav bergrørkvein (*Calamagrostis epigejos*), buestarr (*Carex maritima*), havstarr (*Carex paleacea*), fjæresivaks (*Eleocharis uniglumis*) og gulldusk (*Lysimachia thyrsiflora*).

Gruppe 2 kartla strekningen Kobbelveidet-Vasshauet-Memaurkollen i atlasrute 1499108 på sørsida av Kobbvatnet. 224 arter ble registrert, av disse nevnes berggull (*Erysimum strictum*),

fjellforglemmegei (*Myosotis decumbens*), krattfiol (*Viola mirabilis*) og trollbær (*Actaea spicata*).

Gruppe 3 besøkte flere lokaliteter i rute 1500108 på nordsida av Kobbvatnet og vestre del av Tverrelvdalen. Gruppen observerte 136 arter i ruta, her i blant lundrapp (*Poa nemoralis*), småsmelle (*Atocion rupestre*), mellomvalurt (*Symphytum uplandicum*), og sandskrinneblom (*Arabidopsis arenosa*), de to sistnevnte i veiskråning ved Kobbelv kraftstasjon. I tillegg registrerte gruppa 89 arter i østre del av Tverrelvdalen, som ligger i naboruta 1500109 i øst.

Anleggsvei og massetipp øverst i Tverrelvdalen, anlagt i forbindelse med Kobbelvutbyggingen på 1980-tallet. Foto: Trond Skoglund 21.07.2012.

Søndag 22. juli

Siste dag av samlinga, og de fleste av deltakerne reiste hjem etter at frokosten og rengjøring av skolen var unnagjort. På hjemturen hadde deler av gruppe 1 og 2 (Åse, Aud, Eli, Kjartan, Bernt-Gunnar) en stopp i Aspfjorden, hvor det ble gjort registreringsarbeid i rute 1497105 fra E6 og et stykke oppover Aspfjorddalen. 205 arter ble registrert, herav nevnes nordlands-sveve (*Hieracium hyperboreum*), rosekarse (*Braya linearis*), myske (*Galium odoratum*), vierstarr (*Carex stenolepis*) og kalktelg (*Gymnocarpium robertianum*).

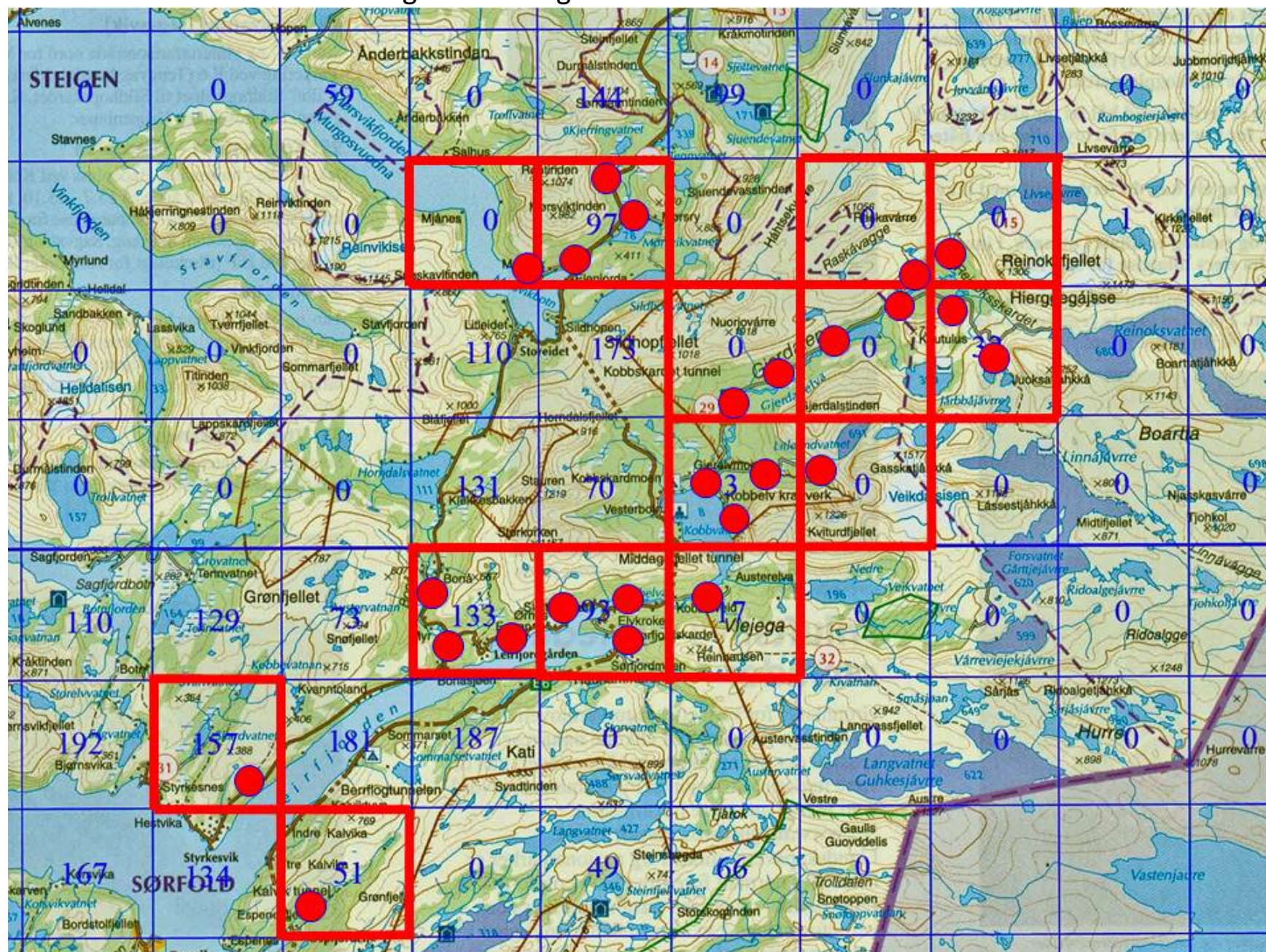
Tabell 2 nedenfor gir en oppsummering av feltarbeidet. Kolonnene lengst til høyre viser hvor mange arter som var observert i ruta før og etter vår registreringssamling. Kartet i figur 1 på side 7 viser hvilke atlasruter og lokaliteter som ble undersøkt under vårt feltarbeid i 2012.

Tabell 2. Undersøkte ruter i Sørfold/Hamarøy 19-22. juli 2012.						
Atlasrute	Område	Kommune	Gruppe	Dato	Arter før	Arter etter
1502107	Mørsvikbotn-Kråkmofjellet	Sørfold	1	21.07.12	97	210
1502106	Mørsvikneset	Sørfold	1	21.07.12	0	126
1502110	Livsselila, Gjerdalen	Hamarøy	2	19.07.12	0	95
1502109	Stillelva, Gjerdalen	Hamarøy	2	19.07.12	0	53
1501110	Reinoksskardet-Jierddajávrrre	Hamarøy	3	19.07.12	32	87
1501109	Gjerdalsvatnet-Stillelva	Sørfold/Hamarøy	2/3	19.07.12	0	120
1501108	Gjerdalen	Sørfold	1	19.07.12	0	125
1500109	Tverrelvdalen Ø	Sørfold	3	21.07.12	0	89
1500108	Kobbvatnet N-Tverrelvdalen V	Sørfold	3	21.07.12	3	137
1499108	Kobbelveidet	Sørfold	2	21.07.12	17	235
1499107	Ørnes-Sørfjorden	Sørfold	1	20.07.12	93	232
1499106	Bonådalen-Engan	Sørfold	3	20.07.12	133	259
1498104	Vakkerlia-Naudelva	Sørfold	2	20.07.12	157	280
1497105	Aspfjorddalen	Sørfold	1/2	22.07.12	51	237

Hestespreng (*Cryptogramma crispa*) i Tverrelvdalen. Foto: Trond Skoglund 21.07.2012.

Figur 1. Kartlagte områder i 14 atlasruter.

Metodikk

I hvert område ble alle observerte karplantearter notert. De fleste vanlige arter registreres bare en gang i hvert område. Rødlistearter og regionalt sjeldne arter er registrert med UTM for hver forekomst.

Kritiske arter ble samlet inn og gransket nærmere for artsbestemming på kveldstid under samlinga. Det mest interessante materialet ble presset og vil bli sendt til Tromsø museums herbarium.

På prosjektets nettside www.saltenflora.no finner du mer informasjon om metodikken.

Rapportering

Alle registrerte funn, totalt 2373 observasjoner, er lagt inn i www.artsobservasjoner.no.

Det ble samlet inn 133 plantebelegg, som sendes til Tromsø museum. I alt ble det observert om lag 430 karplantetaksa.

Tidsbruk

Under samlinga i Mørsvikbotn ble det utført 405 timeverk feltarbeid og 78 timeverk etterarbeid. I løpet av høsten 2012 er det utført i snitt to timeverk per kryssliste under innlegging av observasjoner i rapportsystemet på www.artsobservasjoner.no, totalt 28 timeverk, 20 timer etterarbeid med beleggsmaterialet, samt 20 timer til utarbeiding av rapport og regnskap.

Totalt har Prosjekt Saltens Flora utført 551 timeverk felt- og etterarbeid i forbindelse med inventeringa i Sørfold/Hamarøy. Dette tilsvarer om lag 69 dagsverk.

Takk

En stor takk til Samarbeidsrådet for biologisk mangfold (SABIMA), som ga prosjektet et tilskudd på 25 000 kroner til kartleggingsarbeid i 2012, og til Sørfold kommune som velvillig og kostnadsfritt lot oss benytte Mørsvik skole som base under samlinga sommeren 2012.

Litteratur

Skoglund, T. & Nettelbladt, M.G. 2009. Prosjekt Saltens Flora – florakartlegging i Salten 2003-2007. Polarflokken 31 (2): 67-94. Tromsø.